

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az árvák érdekében.

Az állam támogatást, védelmet nyújt azon szerencsétleneknek, kik koruk, vagy egyéb fogyatkozásuk miatt a saját ügyeikben nem intézkedhetnek. Ezt a védelmet törvényalapján szervezett közhatóságok által gyakorolja az államhatalom s a többek között megszabja, hogy mi a község teendője gyámügyekben. Elszomorító tapasztalatok indítanak ezen közérdekű fontos kérdés felvetésére és ha felszólalásunknak nem is lenne meg a kívánt sikere, megnyugtató a tudat, hogy megtettük kötelességünket.

A községi és körjegyzőknek főképpen a hagyatékok biztosítása körüli eljárást teszi kötelességévé a törvény első sorban. Hogy miként felelnek meg ezen fontos feladatuknak általában, azt ez uttal nem tárgyaljuk, de hogy a községi közgyám kötelmi köréhez utalt teendők sehoggy sem láttatnak el különösen itt Petrosényben s így az árvák és gondnokoltak személyi és vagyoni érdekei a község részéről figyelembe sem vétetnek, azt határozottan állítjuk.

A községi közgyám volna hivatott első sorban az árvák érdekében a község részéről eljárni, még pedig: felügyelni a zár alá tett hagyatékra; gyámot vagy gondnokot javaslatba hozni; közreműködni a leltározásnál; helyettesíteni a gyámot vagy gondnokot, míg működését megkezdí; helyettesíteni a rokonokat; közvetíteni az érintkezést a gyám vagy gondnok és a szülők, nagyszülők esetleg rokonok között; nyilvtartani a községbeli gyámoltak és gondnokoltakat; felügyelni a községben létező gyámok és gondnokok eljárására;

írásba foglalni az írásbeli számadásra képtelen gyámok és gondnokok számadásait és jelentéseit; végezni a községhez utalt azon gyámügyi teendőket, melyek más hatóság, vagy közeghez beosztva nincsenek.

Ki teljesíti Petrosényben ezen teendőket? Senki!

Petrosénynek községi közgyámja sincsen s nem is volt, csak talán papiroson, sőt az új szabályrendeletben is úgy van ezen állás stipulálva, hogy komolyan venni nem lehet. A törvény megköveteli, tehát érintve van a nagyközségi szabályrendeletben a közgyám is, mint az előjáróság tagja, sőt évi javadalmazása is meg van szabva 100 koronában.

Mikor ezt a fizetést megállapították, lehetetlen, hogy súlyt helyeztek volna erre az állásra, gondoltak volna az azzal egybekötött teendőkre s azok ellátásához szükséges kvalifikációra, különben nem így honorálják

Hogy szükség van rá, az a törvény rendelkezésével szemben kérdés tárgya sem lehet. De a helyi viszonyokat tekintve sokkal szükségesebb a közgyám szakavatott működésének érvényesítése, mint sok más községben.

Ha csupán az itteni birtokviszonyok rendezettségét tekintjük, már akkor tisztán áll előttünk, hogy az árva-gyám- és hagyatékügyi törvény rendelkezéseinek elég nem tétel, különben az ingatlanok nyolcztizedrésze nem volna már régen elhalt, vagy elköltözött-ötödik, hatodik birtokelőd nevére telekkönyvezve. Leginkább a kiskorúak érdeke szenved ez által, mert míg az önjogu személyek hosszas utánjárás után végre rendeztetik a nyilvtankönyvi állapotot, addig a kiskorúak érde-

kében senki sem tesz lépést s így történik meg az, hogy az árvák ingósága idegen kézen elkallódik, ingatlanukat mások jogtalanul bitorolják s a telekkönyvbe, mint törvényes tulajdonosok be nem jegyeztetnek.

A törvény világosan rendeli, hogy az árvák-gyámoltak s gondnokoltakról nyilvtartás vezető a községi hatóságnál.

Hol van ez a nyilvtartás Petrosényben? Nincsen és nem is volt soha, pedig a rendelkező törvény már 23 év óta érvényben van.

Ennyi idő Petrosényben kevés arra nézve, hogy a törvény rendelkezésének érvény szereztesék.

Ki gondol arra, hogy az árván maradt kiskorúak fölött valaki gyámokdjék, hogy azok iskolába járjanak, hogy valami életpályára, valami mesterségre taníttassanak. ha betegek gyógykezeltesse s stb. Az ilyen szerencsétlenek, mint gazdátlan páriák kujtorognak, tengődnek, hányódnakvetődnek ide-oda, mintha nem is tartoznának a község hatósága s védelme alá.

Súlyos mulasztás ez a helyhatóság részéről s végtelenül káros erkölcsileg és anyagilag éppen azon szerencsétlenekre nézve, kiket az állam hatalom a törvény különös és indokolt védelme alá helyez.

A hátrányoknak, a jogsérelmeknek egész láncazolata fűződik azon menthetlen mulasztáshoz, mely Petrosényben — de a vidék több községében is — előfordul.

Ezt nem tűrheti a helyhatóság, nem a felletes hatóság. A nagyközség szervezkedett Petrosény gondoskodásának kiváló tárgyát kell hogy képezze a felvetett kérdés s hiszszük, hogy a re-

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

Népszokások.

A népszokások minden tekintetben, különösen az étkezésnél nagyon eltérők s igen érdekesek. Erre nézve néhány népszokást ismertetünk: A Zsilvölgy öslakosai között divó ugynevezett pománáról, nem mint valami különleges étkezéstről, hanem mint szép szokásról tesztünk említést.

A görög-orosz husvét másod és harmad napján a szegényebbek összegyűlekeznek a szabad ég alatt, előre meghatározott helyen, délután magukkal vive az apró gyermekeket is. Mindegyiknek fakanál van a kezében.

Szabad tüznél, nagyüstökben fő a hús, káposzta s a kukoricakása. Hosszu fákat raknak le egymás végebe két sorba egymástól egy méternyi távolságra párhuzamosan. Ez az ülőhelyük s aztán amint egymásmellet s egymással szemközt ülnek, azok a jobb módúak, akik az ételket adták s készítették fatálakban eljűk rakják. Érdekes, amint száz és százával fakanalazzák az étkeket. Sokan vannak, kik egész évben csak a pománán esznek húst. Nem valami ajánlatos ez se. Az adományozók, — 30—40 férfi — maguk vágnak egy tehenet ott a szabad ég alatt, megnyúzzák, feldarabolják s üstökbe téve vizet öntenek á husra jó bőven, sőt tesznek bele s így megfőzik.

Egyéb semmi se jöven hozzá a leve zavaros szintelen. Az ize — izlés dolga. A savanyu káposztába rakott avas szalonna és avas füstölt sertés hús szaga,

40—50 lépésről már érezhető. Ezt is üstökben főzik éppen úgy, mint a kukoricza kását. A kukoriczát némileg összezúzzák, vizet öntenek rá s fadarabokkal keverik míg meg fő s aztán félkeményen fatálakba rakják. A pópa és a kiváló vendégek asztalára feltálat kása közé érett túrót is kevernek. Ezt úgy hívják, hogy „paszát”.

Majd egy legény földre áll, kiveszi tásztájából a furulyát s méla-bús nótát furulyáz s ümmög mellé. Legények, lányokkal s menyecskékkal párosan körögyűlnek és kezdődik a „tánc”, mely késő estig tart. A zsilvölgyi romantánéz elűt más román vidék tánczától s hasonlít némileg a lassú csárdához. Erről azonban, ezen ismertetés keretében, csak mint helyi szokásról s alkalmasszerűleg megemlíkeztvén, más népek étkezési szokásaira térünk át:

Nagyon különös a tabitiak étkezési szokása. Minden családtagnak megvan a maga külön ételes kosara melyet étkezés idején kézbe vesz. — Jó messzire, egy-néhány ölnyi távolságra telepsznek le egymástól — de akkor is hátat fordítva — a legnagyobb csendben fogyasztják el ételüket.

Még jó étvágyat sem kívánnak, az étvágy valószínűleg velük született. Igazuk van! Minek nézzen valaki a más szájába!

Nagyobb túzásba megy át némely afrikai szerencsen törzsfőnök étkezési módja; hogy hatalmát kimutathassa, szembetűnően külön sátorban eszik és külön sátorban iszik! Mi gyönyörűséget találnak benne, azt tőlük kell megkérdezni.

A tabitiak szokásával teljesen ellentétes a kamesatkai házigazda eljárása. Levág egy nagy darab húst,

a vendégének a szájába gyurja, letérdepel előtte s folyton azt kiabálja „tana, tana! tana!” (nesze!) és amit a jószívvel látott vendég a fulladásig tartó igyekezettel sem képes elfogyasztani, azt lenyirbálja s meglegedetten igazi örömmel maga kebelezi be, de addig szájába nem venne, míg vendégét ki nem tömte. . . .

A kamesatkai vendéglátóval szívessegg tekintetében egy huron pendül a tatár házigazda. A különbség csak a kinálás mikéntjében keresendő.

Mig előbbi térdén állva gyümöszöbli vendége szájába az ételt; addig a tatár barátságosan megránczálja kedves vendégének a fülét. . . . „klím!” (ígyál!) felkiáltással ösztönzi pajtását az ivásra, s minden öröme abban telik, ha az egész vendégsereg jól leissza magát. Legnagyobb szégyen az, ha a házigazda — európai szokás szerint — hamarabb kapitulál!! Ember, legyen a gáton aki egy kamesatkai és egy tatár gazda vendéglátását kibírja!!

A Lakkedivi, és Maledivi szigeteken kizárólag egyedül étkeznek, mintha restelnék bárki előtt, hogy van olyan állapot is, midőn éhesek vagyunk. Menenius Agrippa nem hiába beszélt a gyomorról.

A Maledivák szigeteinek lakója is eszik, mint más nem Lakkedivi és maledivi halandó, azzal a különbséggel, hogy úgy fogyasztja el, mintha nem is az övé volna. — hogy senki se lássa, — elbujik egy zugba és derült arecezal, jollakva mosolyog éhes hozzátartozójára mert az, hogy családtagjaival együtt étkezzék, nagyon kiváltságos esemény! Tekintőyre, születésre vagy vagyonra alantabb álló egyénnel nem hogy egy asztalnál, de még csak ugyanazon helyiségben sem étkezik.

vizio aláveendő statútumban körvonalozva lesz az árvák-, a gyámság- vagy gondnokságra szorultak védelmezése, különösen a közgyám feladata s nem csak papíron, hanem tényleg betöltve lesz ez az állás s gondoskodás történend arra nézve is, hogy megfelelő képzettséggel bíró egyén, a község anyagi helyzetének figyelembevételével mellett bár, de még is megfelelő javadalmazással alkalmaztassék, kitől meglehet követelni, hogy mindazon feladatoknak lelkiismeretesen megfeleljen, melyeket a törvény a község, illetve a községi közgyám kötelemi körébe utal.

Wéber Béla.

Folyó 22-én kísérté öröknagyvő helyére Wéber Béla ny. főesperes-plebánost Petrosényi közönségének oly imponáns részvéte, melyhez hasonlóra itt senki sem emlékezik.

Az idő is kedvező volt.

A zárda épület földszinti nagytermében, délszaki növények között felállított ravatalon, papi karingben, fején lilaszínű biretummal volt koporsóba téve a kihűlt tetem. Szébbnél-szebb koszorúk voltak a ravatal alá helyezve és pedig:

A Hunyadi Egyház kerületi Papság „Nyugodjál békében”

A Petrosényi rom. kath. Hitközség. „Szeretett Lelkipásztorának”

A Petrosényi Bányagazgatóság „Wéber Bélának”

Familie Peccol „Dem guten Freunde”

Wéber és Zuléger család.

A hálás nővérek.

D. u. 4 órakor megjelent Szóts János főesperes a papi segédlettel gyász-ornátusban s beszentelte a tetemet s aztán lezárták s kihozták az udvarra a koporsót. A temetési szertartás végeztével elénekelt a petrosényi dalárda Deák Gerőnek, Bruckner Frigyes által férfi négyesre alkalmazott. „Kit szívünk hön ölel” kezdetű megható gyászenekét. Az után megindult a menet. A hullámzó sokaságról megközelítő tájékozást sem adhatunk. Az ipartestület gyászfátyolos diszszálója a csendőrlaktanyánál lengett sűrű embertömeg között a széles uton, midőn a halottvivő kocsit megindulhatott.

A bányász-zenekar gyászdinulói fokozták a kegyelet és meghatottság érzetét.

Milyen más a muszka?

Jó gyomru népség! Tünetényes gyorsasággal küld minden megemészthetőt rendeltetési helyére. Háromkrajczáros faggyugyertya egy darab száraz kukoricakenyérhez elég kenőcs, hogy azt lecsuszassza. és ráadásul megmarad a kanócaza.

Mondják, hogy vásárolási kedvben volt egy muszka össze-vissza szedett mindent, a mit még nem látott, többek között egy nagy rud szappant is vett.

Nagy volt, — olesó is volt, — puha is volt, de nem tudta mire jó!

Hogy kárba ne vesszen, nem maradt más értékesítési mód hátra, mint . . . megenni! Ugy is történt, még pedig kenyér nélkül!

Khinában nagy pompát fejtenek ki a jobb módúak. Selyemterítő, bársonytörő, elefántesontból készült evőeszközök, no meg a nálunk is divatban levő ezüstgyertyatartók, kristályüveg stb. tárgyak elkerülhetetlen kellei a lakomának. A figyelmes házigazda még azt is megteszi, hogy ha a vendégeit kiválóan kiakarja tüntetni, az evés ideje alatt eltávozik.

Ez nagymérvű megnyilatkozása az udvariasságnak. Igaz ugyan, hogy néha kölyökkutyát is találunk fel, de abból a figyelmes házigazdának legalább a fejét a konyhán tartják.

Tibetben így van! Faggyuban sütnék birkahúst főlég nyersen, azután belekeverik főtt rizskásába, ráadásul egypár csupor forró faggyu, s kész az étel.

Körüli a vendégsereg és hatalmas étvágygyal — akárcsak nálunk egyesek — fogyasztják, de természetesen csak úgy „önkezeléssel.” Egyik egy marék rizst, a másik egy-két darab húst tűm a szájába, úgy

A sirbatétel alatt a dalárda Deák Gerőnek Bruckner Frigyes által férfi négyesre alkalmazott. „Szól a sirnak angyala” című fennkölt szárnyalású gyászdalát énekelte Bruckner Frigyes karnagy vezetése alatt négyhangon, szépen, szívhez szólóan. A 26 tagból álló, kitűnően szervezett dalegylet és a bányatársulati zenekar közreműködése a szomorú ünnepély pompáját oly színvonalra emelte, melyhez hasonló a provinciális városok s községek nem igen mutathatnak fel.

Érthető feltűnést keltett azonban, hogy sem a gyászszertartás után, sem a sirnál, egy szóval sem méltatta senki az elhunytak érdemait, pedig azok nagyok, hervadhatlanok. Nem tudjuk ki rendezte a temetést, de az tény, hogy megbocsájthatatlan mulasztást követett el e tekintetben, mert vagy a papság, vagy az egyháztanács, vagy a közönség, sőt más felekezetek részéről is készséggel teljesítették volna ezt a kötelességet, ha illetékes helyről felszólíthatnak.

Az érdemnek meg kell adni az elismerést, különösen a maga helyén és idején.

A nagyközönség leróta tiszteletének és hálás elismerésének adóját. A társadalom minden osztálya, rangfelekezeti- és nemzeti különbség nélkül kifejezésre juttatta osztatlan igaz részvétét.

Legyen áldott a boldogultnak emléke!

*

Legutóbbi számunkban Wéber Béla érdemeit lapunk keretében mért rövidséggel ismertettük. Ujabb adatok alapján oly tényeket ismertethetünk, melyek az ő nemes szívének, nemes és idővös czélok előmozdítására irányult áldozatkészségének bizonyítékai. Soha sem kérkedett vele s most, hátrahagyott irataiból kitűnik, hogy különböző jótékony czélokra ezeket adományozott, holott nagy javadalmazása, nagyjövedelme, soha sem volt. Ugyan ezen iratokból az is ki tűnik, hogy magyar ajku szülőktől Szászvároson 1826 évi január 21-én született s tanulmányait a középiskolákban úgy a Pázmáneumban mindenütt kitűnően végezte.

Magyar ellenes érzületet és törekvést is hangoztattak ellene.

Ez is alaptalan.

Az itteni német gimnázium bezáratása s a magyar szellemet ápoló zárdaiskola létesítése s általában Petrosényi közeleti tevékenységének irányítása körül kifejtett ténykedése, s e körül kifejtett ernyedetlen buzgalma, mind kiáltozó czáfolata ennek a rossz hiszemű, alaptalan ráfogásnak. De a nagytudomány papnak iratai között van a többek között néhai Haynald bíbornok érseke, volt erdélyi püspöknek egy sajátkezűleg írt levele, melynek mellékleteként közli vele azt a feljelentést, melyben azzal van vádolva, hogy az abszolutizmus uralma alatt, mint nagy szelbeni plebános egy illusztris társaságban nyilvánosan éltette Napelont, mint azon kor leghatalmasabb uralkodóját, Kossuth Lajost mint a népszabadság lánglelkű bajnokát s Haynaldot, a legtu-

amint a sors engedi. Nem rossz szokás gondolják némelyek habár Ázsiából származott is — a közös tából való evés! Pardon étkezés!

Nálunk nagyon kevés bátor ember akad aki nyíltan bementi vallani, hogy ő evett. Rendszerint étkezik; többnyire falatozik . . . kóstol; de legtöbbször nem esik jól neki az étel és akkor . . . akkor . . . ha véletlenül az ázsiai közönség két arasznyira hozzá kerül, a mi benszülöttünk . . . csak úgy lopkod belőle . . . de nem eszik!

Ennyivel is nyugatabbra vagyunk Tibbettől, mert ott még a maradékot is kitoró örömmel fogadják, illetve markolják, nálunk Hungáriában pedig ezer év múltán is akadnak olyan egyének, akik találás idején sem éhesek! de azért fogyasztanak.

Finnország északi részén nem vetik meg ugyan a holló, varjú vérese, csóka húsát sem, de rendkívüli örömmel vannak elteleve, ha egy szarkát fognak, de azért a világért nem ennék meg! A rege azt tartja, hogy Moszkvához száz verszinyire ki van tiltva a szarkamadar, de mégis megessék hogy odatéved valamelyik, tehát inkább elpusztítják. De hogy? Megesonkitják, megnyirbálják, megölik és azután forró olajba megforgatják és a családtagok, esetleg a jószomszédok örömjongása között odadobják a kutyának. Ez idő alatt három szem főtt zabot, három főtt szezámmagot és három főtt krumplit kap minden egyes jelenlevő s ezt köteles azon idő alatt elfogyasztani, amíg a kuvasz megesszi a szarkát. Ezután következik a dinom-dánom feltéve, — ha a kutya nem találta hamarabb bekapni, illetve lenyelni az olajba sült madarat.

Hosszu nádpaléza vastagsága nyársra karikára vá-

dományosabb magyarérmű főpapot, mint a magyarhazafiság, tiszta erkölcs és vallásosság lelkes apostolát.

Aki így mert beszélni abban az időben, midőn Kossuth nevének említéseért is vasra verték, börtönbe zárták a honfiakat, annak érzülete, minden csepp vére magyar volt, annak kellett lenni. Apja, a szegény tanító és anyja is az volt.

Nagy értékűek s kiválóan érdekesek a szabadságharcz idejéből összegyűjtött hírlapok, kiáltványok s egyéb emlékek. Ohajtandó volna, hogy ezek az „Ereklje Muzeum”-nak beküldetnének.

Vagyona nem maradt, de alkotásai közkinccset képeznek. Ohajtva kérdehetjük:

„Ki lép nyomodba!?”

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hir.** A Kendeffy Samu és társa czég 17 éven át volt fűrészgári gondnoka: Fuchs Vilmos itt nyugdíjba lépett s f. hó 28-án végleg elköltözött Petrosényból Nuksoara községbe, mint a gróf Teleky Árpád faszállítási és átadási üzemének s gőzfűrésztelepének gondnoka. A távozó gondnok az itteni társadalomnak közkedveltségű tagja volt s az alábbi sorokban vesz búcsút: „Eltávozásom alkalmával jó barátaim, ismerőseim s jóakaróimnak, kiktől személyesen elnem búcsuzhattam, ez uton mondok szívélyes „Isten hozza”-t.”

Fuchs Vilmos.

— **A sorozás.** F. hó 28-án reggel kezdődött az idei ujonezállítás. Három napra volt tervezve, de 29-én bevégezték. Az eredmény szokatlanul kedvező. Megvizsgáltatott összesen 365 s katonai szolgálatra alkalmasnak találtatott 89 ifju. Két napon át rendkívüli élénkség volt Petrosényben, különösen a szolgabírói hivatal környékén. A szülők gyermekük, a hajadonok szívük választottja iránt érdeklődve szorongva várták az eredményt s volt keserves siránkozás, ha a Juon, vagy Petru bevált. Pedig nem is olyan borzasztó dolog az a katonáskodás, mi baja van ott egy nyugalmazott tábornoknak. Így szokták vigasztalni az elkeseredett ujonezokat — katonáknál.

— **Besüppedt ut.** A főutezának Máleán tuli részén a csendőrségi laktanya előtt besüppedt az állami műút. Valamikor vízáteresz, melyedés lehetett ott. Valaki, a járókelők figyelmeztetésére egy karót szűrt a mély gödör szélére s szalmacsovát kötött rá. Igen szép gondoskodás volt, de ily nagyforgalmu közlekedési uton elilénék, hogy éjjel lámpát helyezzenek oda a szerencsétlenségek kikerülése végett, mert az a vékony pózna a sötétben nem látszik s fogattal, vagy gyalogosan is könnyen a mélységbe zuhanhat akit balsorsa arra vezet. Felhívjuk rá az illetékes hatóság figyelmét.

A petrosényi temető. Az a hely, a holtak szomorú birodalma, hol elhunyt kedveseink hült tetemei porladnak: a kegyelet szentelt helye mindenütt. Méltán

gott nyers húsdarabot, főtt krumpliszületet, hagymát és szalonnadarabot húznak fel egymás után megfelelő sorrendben és ezt folytatják a míg a nyárs megtelek, ekkor finom liszttel meghintik, de nem sütik meg, hanem kevés vártatva forró zsírral leöntik és kész az öröm étel, a melyből minden jelenlevő tartozik enni.

Tasmania nyugoti részén különös élvezettel szücsülük ki a közönséges csigákat ebéd után melyeket előbb egypár óráig hívós helyen pl. pinczében tartottak. Talán az osztrigát helyettesíti?

Madagaskarban számottevő lakoma nines, melyen teknősbékaült ne lenne. Rendesen parázson rostély felett sűtik, mint nálunk a „berbécs flekkent” vagy a gyengébbek kedvéért a „Holzfleist” a mit közönségesen fatányérosnak hívnak, mert az eredeti felszolgálás kemény fából készített tányéralaku korongon történik.

Szicília a közönséges békák statárium helye, ott nines menekése egy szemrevaló békának sem. Ha jó húsban van a fejét levágják . . . a többit tudjuk; ha pedig alig ugrik egy arasznyit, akkor dédelgetik, etetik légygyel, bogárral, csak hogy a szegény állat el ne pusztuljon! Innen indult ki valószínűleg az állatvédelem eszméje is.

Annyi bizonyos, hogy rettenetesen meglehetett éhezve az, aki legelőször békát evett. Éhségében nem gondolhatott arra, hogy mely részét, milyen időben és mikor kellene elfogyasztani. Külömben a szicíliai lakosokról ugyanazt mondja a fáma, hogy akkor jó a mikor van, mint az olaszországinak a macska.

elszomorító tény, hogy Petrozsényben a temető iránt sem nyilvánul a köteles tisztelet. Legutóbb két nagy temetés volt: a közönség a sírdombokon százával taposott keresztül. Ut ninesen sehol, Suhancz gyerekek tördelik ki a sírjeleket s marhák legelnek a sírdombokon. Bekerítetlen elhagyatott a temető. Hogy a község nem gondoskodik, az igazán érthetetlen. Az a temető a bányatársulat tulajdona s Petrozsény községnek tulajdonképpen ninesen is temetkezési helye. Hogy erről a helyhatóság még eddig sem gondoskodott, az megboesájthatlan mulasztás. Ha a bányatársulat nem volna tekintettel a holtakra, el sem lehetne őket temetni. Igazán páratlanul álló eset. Ha ninesen a községnek e célra alkalmas területe, legalább gondoskodnék arról, hogy ha már a bányatársulat az ő területén megengedi a temetkezést, viszont a község gondoskodnék annak őrzete és rendezéséről s a társulattal egyetértve a temetkezési rendtartásról. Ha a holtak nyugvóhelyére sem vagyunk tekintettel, akkor ne csodálkozzunk, hogy egyéb tekintetben a közrend-tartásról nálunk szó sem lehet.

A petrozsényi dalárda alig, pár hónap előtt szervezkedett s már is nyilvános szereplésével bizonyítékát adta, hogy betölti azon kulturális feladatot, melyre hivatala van. Értesülésünk szerint a dalárda május hó 24.-én hangversenyt szándékozik rendezni, melyről bizonyára örömmel értesül a közönség. Nagyban hátráltatja azonban a haladást azon körülmény, hogy a tagok némely része nem jár el rendszeren a próbákra s csak akkor jelenik meg, midőn a dalárda fellép valahol s ilyenkor csak rontják az ének-össhangot. Kíváncsok tehát, hogy a működő tagok vagy rendszeren eljárjanak a tanórákra s próbákra, vagy ha nem tehetik, lépjenek ki inkább.

Életveszélyes átjáró. A Bukarest szálloda udvar-telek végénél a „Felső-Zsilvölgyi Köszénbánya-Társulat” irodája s a zsidótemplom felé a vasúthoz vezető utcából kiágazó uton, nyitott mély esatorna fölött egy hid van, melyre nem gondolt senki s amely oly rozszant állapotban van, hogy valóságos istenkísértés azon átmenni. Pedig igen élénk forgalmu közlekedést közvetít az a „műtárgy,” melyet pár deszkával használható állapotba lehetne hozni s aligha kerülne egy koronába. Hogy ez a botrányos szégyenfolt ott dísztelenkedik Petrozsény község belterületének főforgalmu központján, azt nem lehet azzal menteni, hogy ninesen rá pénz, hiszen a községi közmunka váltásdíjából néhány fillért arra is lehetne juttatni. Itt a hiba az, hogy ninesen a ki törődnek a községség érdekével s a figyelmeztetés — mint rendszeren — süket fülekre talál.

Nyári vasúti menetrend. Május elsején lép életbe az új vasúti menetrend, melyet lapunk hirdetési rovata előtt közlünk. Előnyös változás az, hogy reggel 5 óra 8 perczkor Piskiről gyorsvonat indul Aradon át Budapestre s így Petrozsényből az éjjeli vonattal indulva, d. u. 1 óra 10 perczkor Budapestre lehet érkezni. Egyéb, kevésbé fontos változásra nézve a közölt menetrend tájékoztató nyújt.

Közbiztonsági állapot Petrozsényben. Kálmán király mondta, hogy a boszorkányokról, — melyek ninesenek —, nem kell beszélni. Az ő böles szövegét applikálhatnók a mi közbiztonsági állayotunkra melyről, mint nem létezőről nem is kellene szólni s mi még is szolunk, mert ohajjtjuk, hogy legyen, mert azt a veszélyes állapotot, amely napról-napra immenensebb alakot ölt, közönségesen nem nézhetjük. F. hó 27.-én is oly jellemző eset fordult elő, mely megérdemli, hogy szóvá tegyük. Egy alaposan bebálinkázott máleai boeskoros atyafi, Simon Balasz esküdött késsel támadta meg azért, mert lakása előtt keresztül fektűt a járdán s felszólította, hogy távozzék onnan, ne akadályozza a közlekedést. Szerencsére két esendőr arra jűtt s az életveszélyes fenyegetődzőt bekísértte.

A katonatisztek fizetése. Derék hadseregűnknek nagy öröm érte a hadügyminiszternek legközelebbi rendeletével. A közös hadsereg rendeleti közlönye a felemelt katonatiszti fizetések folyóvá tételét közli, melyszert a katonatiszti új fizetések ez év január elsejétől érvényesek, s így az összes tiszték május elsején már megkapják a megfelelő többletet és a mi fő újévtől. . . visszamenőleg is!

A Budapest a legjobb 48-as független régi napilap. Hazánk állami függetlenségéért s gazdasági önállóságáért rendíthetlen kitarással küzd. Vezérezikírói között ott van Kosuth Ferencz, a függetlenségi párt elnöke és vezére. Állandóan két érdekfeszítő regényt közöl, a melyek közül az egyik lapszámozra, könyvalakban jelenik meg. A most folyó angol bűr háborúról kimerítő tudósításokat hoz, s a háboru eseményeit eredeti felvételi képekben is bemutatja. Vasárnaponként Új-Budapest című humorisztikus melléklet van hozzácsatolva. A Budapest alkalomszerű képekkel naponként

14—16 oldalon, vasár- és ünnepnapokon 24—30 oldalon jelenik meg. Az ország legerterjedtebb lapja, mert naponként 54.000 példányban hagyja el a sajtót. A ki hive a 48-as elveknél, a ki szereti a jó regényeket, a ki mindenről gyorsan és hiven akar értesülni, a ki képekben is szemlélni akarja a napieseményeket, az fizessen elő a Budapest képes politikai napilapra. Előfizetési ára 1 óra 2 korona, negyedévre 6 korona. Az előfizetési pénzek a Budapest kiadóhivatalához (Budapest, IV. ker. Sarkantus utca 3. sz. a.) alá küldendők.

A zászló becsülete. A delafrikai esatamezőkön ropog a puska, dörög az ágyú s egy maroknyi hős sereg az igazság zászlaja alatt harcrol hatalmas ellenével. Mikor megindult ez az egyenlőtlen küzdelem, a világ sajnálkozó részvétellel nézett a esatasikra, a hol az elszánt bűr vitézek izmait megacélozta, harczi kedvet lángoló lelkesedésre növelte az igazság védelmének fenyegetes gondolata. Senkisémm kétkelkedet az eredményben, bizonyos volt benne mindenki, az angol tulerő játszva bának el törpének hit ellenfelével. De im, esoda történi; a hadak istene a gyöngének vélt, de az igazságért küzdők oldala mellé szegődik, a hadiszerenese is reakjuk mosolyog. A törpék lépcséről lépésre visszaverik a hatalmasat. Angliát az egyik; kudarcz a másik után éri. . . Nem folytatjuk. A Vaal folyó mellől visszafordítjuk tekintetűket a hazára, — s ime mit látunk? Egy kicsi lelkes tábor, mely izzó lelkesedéssel, nem fogyó erővel küzd a hatalom ellen. Egyedül van a nagy küzdelemben, mindenki a hatalmas mellett áll, mert onnan várja boldogulását. Azaz még sines egyedül. Zászlaján az igazság és szabadelvűség jelszava tündököl s a nemes ügy tetszik a hadak istenének. A kevesek mellé áll és a szerenese a kevesekre mosolyog. A tábor a Magyar Szó című lap köré csoportosul, innen intézi támadásait és töri meg ellenfeleit. Egy negyedévi fennállása után jelentős sikerekre tekint vissza s a magyar politikai közélet kénytelen volt elismerni fontos tényezőnek. A mi természetes is, Mert maga lobogtatja ma egyedül a liberalizmus dicső zászlaját, mikor a közélet hajóját rozsz hajósok a reakció vizébe akarják terelni. A képmutatás és tehetetlenség politikája a jog, törvény és igazság politikájába burkolódik, noha mindezekből semmit sem ad. A „Magyar Szó” azonban részen áll és követeli a törvényt, mikor azt megakarják szegni, követeli a jogot, mikor azt ki akarják játszani és követeli az igazságot, mikor azt ki akarják kerülni. A magyarság eszméjének győzelméért küzd mindig és mindenben. Politikája a tiszta szabadelvűség, a mely megalkuvást nem ismer; a legszélsőbb sovinizmus; a magyar nemzeti állam kiépítése az egész vonalon. A Magyar Szó a maga táborába szűlija mindazokat, a kik magukat jó hazafiaknak vallják. Előfizetési ára egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Sarkantus-utca 3. szám alatt van. Mutatványszámot egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

Férjhez mennek a lányok. Az utobbi években mint a statisztika kimutatja, Magyarországon a házasságok száma rohamosan növekszik s most már föltétlenül bizonyos, hogy a legszegényebb lányok is férjhez mennek, mert a hozomány hiánya, vagy esekélyése akadályt nem képez. Annak, hogy igen sok lányt vezetnek és vezetnek oltár elé, az oka abban rejlik, hogy a legujabb és a legokosabb divat szerint a lányok szűlői a férjnek nem birtokot és nem középnél adnak hozományul, mert a vagyon nem mindig okoz elégedettséget és boldogságot. E rendkívűli okos divat szerint az apák adta s a férjek kapta hozomány a „Mátyás Diák”ból áll. A szűlők a fiatal pár részére hosszabb időre előfizetnek Magyarország legjobb és legvigabb élelajára, a minek következtében az ifjú párok boldogan, elégedetten és vidáman élnek, mert a „Mátyás Diák” olvasásával a házasság élet baja elsimulnak s mért a házba amosolygó boldogság költözik. Ha most tekintetbe vesszük hogy a „Mátyás Diák” előfizetési ára egy évre csak hat forint, nyilvánvaló, hogy a viczlapot a legszegényebb apa is hozományul adhatja a lányával a vejének s így a boldog házasságok száma óriási arányt öltethet. A Mátyás Diákban a kiadóhivatal (Budapest, Sarkantus-utca 3.) készségesen küld mutatványszámot ugy a lányos apáknak, mint bárkinek.

CSARNOK.

Egy tengődő barátomnak.

Ugy kell neked! . . . Mért vagy olyan
Gyámoltalan, éhietetlen?
Biz' így koldus fogsz maradni
Teljes világéletemben.

Tanulj Iksztől, Ipszilontól,
Tagadom, hogy lesz mit enned.
Hidd el, hogy nem a világban,
Benned van a hiba, benned.

Haggy fel a nagy büszkeséggel!
Hiszen az csak czifra semmi.
A szegénynek soh'se szabad
Fejét büszkén fölemelni.

Bókolj szépen jobbra-balra,
Mosolyogni tudj fokonkint,
Eleinte nehezen megy,
De megszokod apródonkint.

A bibéjét mindenkinek
Puhatold ki, hiven lesd el,
S a szerint szölj, a szerint tégy. . . .
Ne törődj a becsülettel.

Majd meglátod: milyen gyorsan
Fogsz haladni fokról-fokra
De a legfőbb mégis az, hogy
Hatni tudj az asszonyokra.

Csókolj kezét a nagyságos,
Mélytőszagos asszonyoknak:
Isten, ember, angyal, ördög
Egyszeribe pártfogolnak.

Hallgass a szép szóra, fráter,
Mert tanácsom jó, őszinte;
Ne kaczagj ki, hogy én is csak
Oly nyomorult vagyok, mint te.

P. L.

Éj a parasztkunyhóban.

Irta Nikitin.

Oroszról:

Nyomaszt a lég és fojt a tűzeg
Mindenütt piszok, szemét-halom.
A pókok szerte hűlöt szönek,
Szék, padka, ágy rozszant nagyon.

A fal bűztől, korontól fűstös,
Más sines mint víz, száraz kenyér,
Köhögnek, — sirnak, — gyermek nyugdös,
Nyomor virul — könnyekből él.

Koldushalál jó aztán végre,
Sok terhes munka bérekép.
Istenben bízni, nagy türesem
Itt megtanít — e szörnyű kép.

Nyilttér)

Ardos Frigyes tanárjelöltnek

Petrozsény.

Ön, férfihez nem illő módon, egy nyílt levelezőlapon durván s ok nélkül megsértette leányomat, még pedig a névtelenség leple alatt.

Egy becsületes férfi, egy tisztességes nőt nyílt levelezőlapon névtelenül és alaptalanul nem támad meg, — ezért különben is a törvényes megtorlás iránti lépéseket ügyvéd által meg is tettem.

Közzvélemény ítéljen az ily eljárás fölött —, mivel szemben a közmegevetés sem eléggé kompromittáló.

Kaiser Salamon.

*) E rovat alatt közlöttékért, nem vállal felelőséget a Szerk.

VASUTI MENETREND.

Petrosényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁰, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰, s
Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u.
3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10³⁵, (Déváiig) reggel 5⁰⁸*, reg.
6⁰⁵, d. u. 10⁰⁰*, s Budapestre érkezik: reggel
6¹⁰, d. u. 11⁰⁰*, este 9⁴⁰*,

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6¹⁵, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10²⁸

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁰, este 7³⁶.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹³, (Gyula-Fehérvárig) este 9²⁴, este 10²⁵*,
reggel 5⁴⁶, d. e. 11¹¹.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. u. 2⁰⁷, este 8⁰⁶*, éjjel 12⁰³ (kocsárdig), reg-
gel 3³⁸, reggel 8⁴⁵* és reggel 3³³ közvetlen vo-
nat Aradon át Budapestre.

Petrosényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴, d. e. 10²⁶, d. u. 4¹².

Lupényből indul Petrosény felé:

este 7¹⁵, reggel 7⁵⁰, d. u. 3²¹ s Petro-
sénybe érkezik este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁵⁴.

Piskiről indul Petrosény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰

Petrosénybe érkezik: d. e. 10⁰⁰, d. u. 3⁵⁸,

este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A *gal jelöltek gyorsvonatok.

Kéméndi

Kéméndi borviz.

Csak most jött forgalomba s már is közkedveltségűvé lett vármegyénk
üdítő s kellemes ízű égvényes savanyu vize a:

Kéméndi borviz,

mely az országos chemiai intézet által megvizsgáltatván ivási czélokra ajánl-
tatik s Pataky Ferencz vegyész elemzése szerint:

Szénsavas natrium. Na 2 Co 3.	0.5729.
Szénsavas magnesium Mg Co 3.	0.6760.
Szénsavas vas Fe Co 3.	0.0156.
Kénsavas natrium Na 2 So 4.	0.1679.
Clor natrium Na Cl.	0.0781.
Kovasav Si O2.	0.0521.
Szabad és félig kötött szénsav Co 2.	0.1350.
Hőmérsék 14. 3 0 C.	

Ezen üdítő égvényes savanyuviz főraktárát átvettem Petrosény és vi-
dékére nézve s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjutányosabb áron
közhazsnálatra boesájthatom. A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhi-
vom és szíves pártfogását tisztelettel kérem:

Schäffer Mihály.

1—3

Bor viz.

Egvényes

1000000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt
sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró nagy. kir.
szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék
szerint a sorsjegyek felet pénznyeremenynyel húzzák ki és
egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyere-
ményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihúzva és
az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4)	1.50 " 3. — "
egy fél (1/2)	3. — " 6. — "
egy egész (1/1)	6. — " 12. — "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.
Hivatalos tervszet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sors-
jegyekre

f. é. május hó 6-ig
kérünk hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest.

V. Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig
rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendeléseivel levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos terve-
zettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben — utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm. A nem tetsző törölendő.

Pontos cím.